

לא כך השיב ר"ג לחכמים. פירוש על הארוסה ששאלו לא הולך להשיבם כדלמדין דמשוזה מעולה ונחת השיבם על הארוסה: **תני** מוכרת ונותנת וקיים. זו היא גירסת הקונטרס ופירש תני במתני' וקשה לרבינו יצחק בן רבינו מאיר דלדבדא היה לו להגיה הצרייטת מקמי מתני' ועוד

דאם היה מגיה הצרייטת הוא ר"ג ספיר כצ"ה והשתא דמגיה מתני' הוא ר"ג כצ"ש דלצ"ה אפי' באירוסין לא תמכור לתמילה ועוד כי היכי דפרין בסמוך לרז פפא ור' חנינא בן עקיבא כצ"ש טפי ה"ל למיפרך לרז זכיד דלדידיה ליכא לשנויי לא נחלקו צ"ש וצ"ה דבזר זה דאם ר' חנינא בן עקיבא ור"י שניהם לא שנו פלוגתא דצ"ש וצ"ה אס כן מי שאלה ונראה דגרסינן תני אס מכרה ונתנה קיים ומגיה הצרייטת ורבינו מנחם גרס במתני' מוכרת ונותנת וצרייטת אס מכרה ונתנה ומשני רז זכיד תני אס מכרה כו' ומגיה מתמיתין מקמי צרייטת כדי שלא לרז פפא דל"ה כצ"ש וזתר הכי פריך לרז פפא דלא מגיה מתמיתין ור"י עקיבא כצ"ש ולגריסא זו לא גרסינן בצרייטת דלעיל אף זו לא תמכור דהא מתני' קמי מוכרת לתמילה ולרז פפא דלא מגיה מתני' תיקשי ומיהו קשה קתה דהיכי משני דלר"י לא נחלקו צ"ש וצ"ה דבזר זה הא משמע מתני' דר"י שנה פלוגתא דצ"ש וצ"ה דעלייהו קאי: **לא** בר"י ולא בר"י חנינא בן עקיבא. פ"י לא כאלמו לפניו דר"י ולא כאלמו לפניו דרבי חנינא דמרייהו מודו צעד שלא נתארסה וניסת דמכרה קיים ולא פליגי אלא כשנתארסה וניסת והא דמשמע לקמן דהכחז (דף פג.) דעד שלא ניסת וניסת מכרה בטל דמן א"כ למה כתב לה דין ודברים שאל מכרה ונתנה קיים ומוקי לה בגמרא דכחז לה ועודה ארוסה א"כ אומם נכסים נפלו לה עד שלא ניסת וצניסת איירי דהא ו' משמע דאם לא כתב לה דין ודברים כו' מכרה בטל דמן א"כ למה כתב לה דין ודברים ואלו דיועין אמר ר' יוחנן אמר אלו ואלו דיועין הן יואלו הן שאינן ידועין אמר ר' יוס' ברבי חנינא דיועין מקרקעי שאינן ידועין מטלטלין ור' יוחנן אמר אלו ואלו דיועין הן יואלו הן שאינן ידועין כל שיושבת כאן ונפלו לה נכסים במדינת הים תניא גמי הכי אלו הן שאינן ידועין כל שיושבת כאן ונפלו לה נכסים במדינת הים: והיא איתתא דבעיא דתברחינהו לנכסה מגברה כתבתינהו לברתה אינסביה ואיגרשה אתאי

כאן שנפלו לה באירוסין כאן שנפלו לה אחר נישואין אלא שמע מינה דאפי' נפלו לה באירוסין איתא לתקנת אושא ויש לומר דלאו הכי משני לה שפיר:

כתבתינהו לברתה. פ"י בקונטרס והודיעה לעדים שלהצריח מתכוונת ואין נראה לרבינו יצחק דא"כ אמאי פליגי רז ענן ורזא ארזא נחמן פשיטא דלא קנתה ונראה לרבינו יצחק דלא אמרה מידי אלא גילוי מילתא בעלמא איכא ולא הוא דברים שבלב שאינם דברים דהכל ודאי הדבר ניכר שלא נתכוונה אלא להצריח דנפשה עדיפא לה כדלמדין בסמוך (וע' מוס' לקמן פ"ד ד"ה זצ"ן):

סא שמע אמר רבי יהודה כו' הואיל וזו אשמו. נשואה: וזו אשמו. ארוסה. מה נשואה נפלו לה משנשאת מכרה בטל כדקמי' במתמיתין הצעל מוואי' כו': אף זו. שנפלו לה כשהיא ארוסה יהא מכרה בטל ואפי' כשהיא עודה ארוסה: **אמר להם על החדשים.** שאלם אומרים עליהם מה זו מכרה בטל

ת"ש⁶ דתניא א"ר יהודה אמרו לפני ר"ג הואיל וזו אשתו וזו אשתו וזו מכרה בטל אף זו מכרה בטל אמר להן על החדשים אנו בוששים אלא שאתם מגלגלים עלינו את הישנים שמוע מינה דיעבד קאמר שמע מינה תניא אמר רבי חנינא בן עקיבא לא כך השיבן רבן גמליאל לחכמים אלא כך השיבן לא אם אמרתם בנשואה שכן בעלה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה תאמרו בארוסה שאין בעלה זכאי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה אמרו לו רבי מכרה (ב) לה עד שלא נשאת נשאת ואח"כ מכרה מהו אמר להו אף זו מוכרת ונותנת וקיים אמרו לו הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים אנו בושין אלא שאתם מגלגלין עלינו את הישנים והאנן תנן עד שלא נשאת ונשאת ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים אמר רב זכיד תני מוכרת ונותנת וקיים רב פפא אמר לא קשיא הא ר' יהודה אליבא דר"ג הא ר' חנינא בן עקיבא אליבא דר"ג ור' חנינא בן עקיבא כב"ש ה"ק לא נחלקו ב"ש וב"ה על דבר זה רב ושמואל דאמרי תרויהו בין שנפלו לה נכסים עד שלא נתארסה בין מוציא מיד הלוקחות כמאן דלא כרבי יהודה ולא כר' חנינא בן עקיבא * אינהו דאמרי כרבותינו דתניא ר' רבותינו חזרו ונמנו בין שנפלו לה עד שלא נתארס ובין שנפלו לה משנתארסה וניסת הבעל מוציא מיד הלוקחות כמאן דלא כרבי יהודה ולא כר' חנינא בן עקיבא * אינהו דאמרי כרבותינו דתניא ר' רבותינו חזרו ונמנו בין שנפלו לה עד שלא נתארס ובין שנפלו לה משנתארסה וניסת הבעל מוציא מיד הלוקחות: משניסת אלו ואלו מודים: לימא תנינא לתקנת אושא ד'א"ר יוסי בר' חנינא באושא התקינו האשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלוקחות ומתה בחיה אושא לתקנת אושא ד'א"ר יוסי בר' חנינא בתמיה. דהא צ"ה ורבי חנינא בן עקיבא דאמר כמאן דכית שמהי. בתמיה. דהא צ"ה הלל אפילו צמוכרת באירוסין אמרי לתמילה לא ואם צא לוקח לבית דין לימלך אמרינן ליה לא תחזון כ"ש משנישאת: לא נחלקו. אלא לתמילה תמכור: וניסת. ואחר כך מכרה: מתני' צהי"ה. קאמר הצעל מוואי' כדי לאכול פירות בחייה ולאחר מותה יחזיר הקרקע ללוקח ואפי' מתה בחייו לא יושנה הצעל ואתו צאושא ותקון דאפילו גופה של קרקע יורש הצעל: רבי שמעון חולק כו'. יש נכסים שמכרה קיים ויש נכסים שמכרה בטל: **ידועין** נשאה לפיכך מכרה בטל שהיא מפנה שתפול לה אותה ירושה: **דעיא דסבחינהו לנכסה.** אלמנה היתה וצאת להנשא והיתה מקדמת ונותנת לכתה כדי להצריח זכות בעלה מהם שלא יזכה בהם והודיעה לעדים שאין מתנה זו מתנה אלא להצריח ולא שמזכה בהם הבת אס תתאלמן היא או תתגרס: אתאי

כאן שנפלו לה באירוסין כאן שנפלו לה אחר נישואין אלא שמע מינה דאפי' נפלו לה באירוסין איתא לתקנת אושא ויש לומר דלאו הכי משני לה שפיר:

כתבתינהו לברתה. פ"י בקונטרס והודיעה לעדים שלהצריח מתכוונת ואין נראה לרבינו יצחק דא"כ אמאי פליגי רז ענן ורזא ארזא נחמן פשיטא דלא קנתה ונראה לרבינו יצחק דלא אמרה מידי אלא גילוי מילתא בעלמא איכא ולא הוא דברים שבלב שאינם דברים דהכל ודאי הדבר ניכר שלא נתכוונה אלא להצריח דנפשה עדיפא לה כדלמדין בסמוך (וע' מוס' לקמן פ"ד ד"ה זצ"ן):

עשאוים

(א) (מוספתא פ"א, ג) ז"ל (מוספתא פ"ח, א) (מוספתא פ"ח וע"ש, ד) לעיל ג. צ"ק פת: צ"ה לה. ז: צ"ז ג. קלוג; (ב) (גריס סו:.) (ג) ז"ל כ"י, (ד) (אובל פירות ומשמע כו'. ז"ל מההר"ב.)

גליון הש"ס

גמ' איתו דאמרי ברבתינו. מה סה ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' א"ל רבי מרבה עד שלא כל"ל ומיתת לה נמקח:

מוסף רש"י

אמר להן אף זו. צמוכרת באירוסין לתמילה לא תמכור ואם מכרה ומנה קיים (רש"י) דפוס (1790). באושא התקינו. כשהיא פסדתי צאושא שגלה וישנה שם קטעדי גדולה כדלמדין כר"י (ל). גזי עשר מסעות (ב"ם לה). האשה שמכרה בנכסי מלוג. הקין (דע"ל ג.) בחיי בעלה. להיות הצעל אוכל פירות בחייה וגוף הקרקע יהיה ללוקח לכשתמות (ב"ם לה). שאם ימות בעלה זכה בן ואם מתה היא וירשה בן ועל יפסדו ונכסי מלוג הן נכסים שנפלו מיתת אשה או שהכניסה קרקעות שלא ישימו כמתנה ולא קיבל צעל עליו (אחריות) אוכל פירותיהן בחייה תקנת חכמים תחת פרוקיה. ולהי מקי מלוג. שמונח ומסמך בעל. שאוכל הפירות כמלוגת הראש (רש"י ב"ב קס"ה). ומתה. ובעל יורש אשתו דבר מורה (ב"ם צו.) הבעל מוציא. גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקין לה תקנת אושא בגופה של קרקע לאחר מותה. ובעל יורש אשתו רבנן כלוקח והוא לוקח ראשון (דע"ל ג.) דאפי' דבעלמא קנין פירות לאו קנין הגוף דמי, צעל בנכסי אשתו אלמנה רבנן לבעודיה משום אינה והוי כלוקח ראשון (ב"ב פח.) ומיהו להכי אהני בעלה בחייה יעלם הלוקח (רש"י ב"ב ג.).

(6) וכ"כ הרי"ף והרא"ש צ"ח עברה דאי איתניהו להני דמי שקליה איתמה מהדר להו ללוקח ע"ש.